

2023-02-15

Överklagande av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut att fastställa utgången av valet till kommunfullmäktige i Ekerö kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län fastställde i ett beslut den 27 september 2022 utgången av valet till kommunfullmäktige i Ekerö kommun den 11 september 2022.

Redogörelse för överklagandet

Öpartiet har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att Valprövningsnämnden ska upphäva länsstyrelsens beslut. Som grund för sitt överklagande har partiet anfört i huvudsak följande.

Partiet har genom en person fått veta att valsedlar inte fanns tillgängliga i valdistriktet Färingsö 1 strax före stängning. Personen i fråga påtalade detta för en valarbetare, som pekade på Ekeröpartiets valsedlar och svarade att Öpartiet numera var Ekeröpartiet.

En annan person har påpekat för partiet att det saknades valsedlar för Öpartiet i valdistriktet Träkvista (Träkvista Fritidsgård) redan kl. 10.00.

Med hänsyn till valresultatet i de olika valdistrikten på Färingsö och att partiet minskat i alla distrikt, misstänker partiet att dess valsedlar inte funnits tillgängliga i fler valdistrikt. Partiet delade ut 1 500 valsedlar till alla distrikt i Ekerö kommun så de kan inte ha tagit slut.

Valnämnden i Ekerö kommuns yttrande

Valnämnden i Ekerö kommun har yttrat sig och anfört i huvudsak följande.

Ordförande och övriga i de två distrikten Träkvista 6, Älvnäs och Färingsö 1 har arbetat helt enligt de riktlinjer och anvisningar som valnämnden angivit. I Färingsö 1 har det inte funnits någon anledning att tro att det skulle ha saknats valsedlar. De som arbetat i vallokalen på Färingsö 1 anser att det har funnits valsedlar. I Träkvista 6, Älvnäs åtgärdades saknade valsedlar i ett av två valsedelställen omedelbart efter att detta upptäcktes. De som arbetade i vallokalerna har varit mycket noggranna med att kontrollera valsedelställen regelbundet. Därför kan man med säkerhet veta att man upptäckte detta omedelbart och att detta åtgärdades på ett tidigt stadium.

Valmyndighetens yttrande

Valmyndigheten har yttrat sig och bl.a. gjort följande bedömning.

I ärendet har inte framkommit något som bekräftar klagandens uppgift om att valsedlar saknats och att fel information getts. Valmyndigheten konstaterar därmed att utredningen inte ger stöd för att det förekommit någon avvikelse.

Valet 2018 fick Öpartiet 9,46 % av rösterna i Ekerö kommun, men i valet 2022 fick partiet 5,44 % av rösterna. Partiets röstandel i valdistriktet Färingsö 1 gick

från 14,38 % till 6,85%. I valdistriktet Ekerö 6 Älvnäs, som förändrats en aning sedan valet 2018, gick partiets röstandel från 6,59 % till 3,68 %. Partiets minskning i de två aktuella valdistrikten är därmed i linje med partiets minskade stöd i kommunen som helhet.

I valet 2022 fick Öpartiet totalt 113 röster i de två aktuella vallokaler. Om en avvikelse trots allt skulle ha förekommit bedömer Valmyndigheten att det inte är rimligt att anta att den skulle kunna antas ha inverkat på valresultatet.

Valmyndigheten har anfört att det saknas underlag för att kunna genomföra en känslighetsanalys ifråga om eventuell inverkan på valresultatet men konstaterat att Öpartiet vann två mandat i kommunfullmäktige och att partiet hade behövt ytterligare 99 röster för att ta ett tredje mandat.

Klagandens yttrande över Valmyndighetens yttrande

Öpartiet har yttrat sig över vad Valmyndigheten anfört och vidhållit sitt överklagande.

Valprövningsnämndens bedömning av överklagandet

Gällande rätt

Enligt 15 kap. 13 § första stycket vallagen (2005:837) ska Valprövningsnämnden upphäva ett val i den omfattning som det behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen

1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för förekommit avvikelse från föreskriven ordning, eller
2. om någon hindrat röstningen, förvanskade lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Om rättelse kan åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället enligt paragrafens andra stycke uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska bara ske om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Enligt 8 kap. 2 § vallagen ska det i anslutning till ett röstmottagningsställe ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. På denna plats ska väljarna ha tillgång till valsedlar med enbart valbeteckning och valsedlar med parti- och valbeteckning. De partier som deltar i valen ska också kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar (även så kallade namnvalsedlar).

Valprövningsnämndens bedömning

Öpartiet har uppgett att partiets valsedlar saknats i två vallokaler och att partiet misstänker att så kan ha varit fallet även i fler valdistrikt. Om valsedlar har saknats är det en avvikelse från föreskriven ordning. Valprövningsnämnden anser dock inte att utredningen i ärendet ger stöd för att det förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning på det sätt som partiet framfört. Nämnden konstaterar också att utredningen visar att Öpartiet hade behövt ytterligare 99 röster för att ta ett tredje mandat i kommunfullmäktige. Med hänsyn till att partiet fick totalt 113 röster i de två aktuella vallokaler anser Valprövningsnämnden att det inte med fog kan antas att Öpartiet skulle ha kunnat få ytterligare 99 röster även om omständigheterna varit sådana som partiet uppgett. Valprövningsnämndens bedömning är därför att om en avvikelse trots allt skulle ha förekommit så kan den inte med fog antas ha inverkat på valresultatet. Överklagandet ska därför avslås.

Valprövningsnämndens beslut

Valprövningsnämnden avslår överklagandet.

På Valprövningsnämndens vägnar

Annika Sandström
ordförande

Emma Hellman
föredragande

Expedition dnr 233-2022

Öpartiet

Valmyndigheten

Valnämnden i Ekerö kommun